

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

8.1.2014

B7-0011/2014

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

ELi kodutuse kaotamise strateegia
(2013/2994(RSP))

**Raül Romeva i Rueda, Karima Delli, Rui Tavares, Jean Lambert,
Elisabeth Schroedter, Nikos Chrysogelos**
fraktsiooni Verts/ALE nimel

RE\1014712ET.doc

PE527.196v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

B7-0011/2014

**Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi kodutuse kaotamise strateegia kohta
(2013/2994(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikleid 2 ja 3,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 9,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu poolt vastu võetud Euroopa sotsiaalharta, eriti selle artiklit 31,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta, eriti selle artiklit 34,
- võttes arvesse oma 16. detsembri 2010. aasta deklaratsiooni ELi kodutuse kaotamise strateegia kohta¹,
- võttes arvesse oma 14. septembri 2011. aasta resolutsiooni ELi kodutuse kaotamise strateegia kohta²,
- võttes arvesse oma 11. juuni 2013. aasta resolutsiooni sotsiaalelamute kohta Euroopa Liidus³,
- võttes arvesse 9. ja 10. detsembril 2010 toimunud Euroopa kodutuse teemalise konsensuskonverentsi lõppsoovitusi,
- võttes arvesse Iirimaa eesistumisperioodil 2013. aasta märtsis korraldatud kodutuse küsimuse eest vastutavate ELi ministrite ümarlauakohtumise tulemusi,
- võttes arvesse 9. ja 10. detsembril 2013 toimunud Euroopa elamumajanduse ministrite 19. mitteametliku kohtumise järeldusi,
- võttes arvesse kodutuse küsimuse eest vastutavate ELi ministrite 1. märtsi 2013. aasta ümarlauakohtumise järeldusi, mis sisaldavad kuut ELi kodutuse kaotamise poliitika kujundamise põhimõtet ning palvet komisjonile toetada ja abistada liikmesriike nende võitluses kodutuse kaotamiseks ELi sotsiaalsete investeeringute paketi rakendamise kaudu;
- võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee 2012. aasta aruannet pealkirjaga „Sotsiaalne Euroopa – Praegused probleemid ja edasised sammud”, milles nenditakse üldist suundumust kodutuse kasvule suures osas Euroopa Liidus;
- võttes arvesse oma 3. juuli 2013. aasta resolutsiooni põhiõiguste olukorra ning

¹ ELT C 169 E, 15.6.2012, lk 139.

² ELT C 51 E, 22.2.2013, lk 101.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0246.

sellekohaste standardite ja tavade kohta Ungaris¹, milles nõutakse, et Ungari valitsus võtaks vastutuse kodutute inimeste eest ning teeks lõpu kodutute käsitlemisele kurjategijatena;

- võttes arvesse Regioonide Komitee 2011. aasta oktoobri arvamust „Euroopa sotsiaalelamumajanduse tegevuskava suunas”, milles nõutakse, et komisjon rakendaks viivitamata ELi kodutuse kaotamise strateegiat vastavalt Euroopa Parlamendi 2011. aasta resolutsioonile;
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 27. oktoobri 2011. aasta arvamust teemal „Kodutuse probleem”, milles nõutakse, et komisjon töötaks välja ambitsioonika strateegia kodutuse vastu võitlemiseks ja aitaks liikmesriikidel koostada tõhusad riiklikud strateegiad;
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
 - A. arvestades, et kodutus on probleem, mis mõjutab jätkuvalt inimesi kõikides ELi liikmesriikides ning kujutab endast inimväärkuse ja inimõiguste vastuvõetamatut rikkumist;
 - B. arvestades, et kodutus on vaesuse ja puuduse kõige äärmuslikum vorm ning et kodutus on viimastel aastatel peaaegu kõikides ELi liikmesriikides suurenenud;
 - C. arvestades, et vaesus ei ole kuritegu ning et kodutus ei ole ei kuritegu ega valitud elustiil;
 - D. arvestades, et majandus- ja finantskriisi tõttu kõige enam kannatanud riikides on kodutus, eelkõige noorte kodutus, tõusnud enneolematule tasemele;
 - E. arvestades, et kodutuse kaotamisest on saanud strateegia "Euroopa 2020" ja ELi sotsiaalsete investeeringute paketi raames ELi vaesuse kaotamise poliitika selge prioriteet;
 - F. arvestades, et 2011. aasta septembris võttis Euroopa Parlament suure häälteenamusega vastu resolutsiooni, milles nõutakse ELi terviklikku strateegiat, mille pikaajaline eesmärk on täiendavate riiklike ja kohalike strateegiate toel kodutuse kaotamine;
 - G. arvestades, et 1. märtsil 2013. aastal Leuvenis toimunud kodutuse teemalisel ministrite ümarlauerutlul kiideti heaks kuus põhimõtet;
 - H. arvestades, et mitmed ELi institutsioonid, nt tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu (EPSCO), Regioonide Komitee, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Euroopa Parlament on palunud komisjonil koostada ELi kodutuse kaotamise või sarnane strateegia;
 - I. arvestades, et kodutuse kaotamise poliitika koordineerimine ELi tasandil on sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse avatud koordineerimise meetodi ja strateegia „Euroopa 2020” raames andnud viimase kümne aasta jooksul jõupingutustele riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil lisaväärtust, ning arvestades vajadust jätkata seda tööd strateegilisema ja pikemaajalisema käsitusega;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0315.

- J. arvestades, et kodutus on oma olemuselt mitmetahuline probleem ja nõuab mitmekülgset poliitilist reageeringut;
- K. arvestades, et järjest rohkem on tõendeid selle kohta, et kodutuse eluasemepõhine käsitus on jätkusuutliku kaasamise seisukohast kõige tulemuslikum;
- L. arvestades, et strateegia „Euroopa 2020” ja selle peamise eesmärgi täitmiseks – vabastada 2020. aastaks vähemalt 20 miljonit inimest vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohust –, on vaja liikmesriikide ja ELi uusi jõupingutusi ning need peaksid olema suunatud ka kodutuse vähendamisele;
- M. arvestades, et juhtalgatus „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm”, mis hõlmab mitut kodutusega seotud meetet, mida veel ei ole rakendatud, on strateegia „Euroopa 2020” põhielement;
- N. arvestades, et kodutusele pööratakse ELi poolaasta raames järjest rohkem tähelepanu ja mitmed liikmesriigid on nimetanud kodutuse probleemiga tegelemise oma 2012. ja 2013. aasta riiklikes reformiprogrammides vaesusevastase võitluse esmatahtsaks ülesandeks;
- O. arvestades, et praegune ELi poliitikaraamistik ja sotsiaalne reaalsus kohapeal sillutavad teed paremate ja suurema mõjuga kodutusevastaste meetmete võtmiseks ELi tasandil;
- P. arvestades, et 2010. aasta detsembris toimunud Euroopa konsensuskonverents annab tugeva aluse ambitsioonikamatele kodutusevastastele ELi meetmetele;
- Q. arvestades, et esmane vastutus kodutusega tegelemise eest lasub liikmesriikidel, eelkõige piirkondlikel ja kohalikel asutustel, ning arvestades, et ELi strateegial on täiendav roll;
- R. arvestades, et komisjonil on võimalik oma praeguse pädevuse raames etendada tugevamat rolli, austades samas subsidiaarsuse põhimõtet;
- S. arvestades, et kõige edukamalt saab kodutusega tegeleda tööhõive peadirektoraat, kuid ka teised peadirektoraadid peaksid kodutusega oma vastutusvaldkonna piirides tegelema;
- T. arvestades, et järjest suuremal arvul liikmesriikidel on olemas terviklik kodutuse kaotamise strateegia ja neil oleks kasu Euroopa tasandi koostööst, et oma poliitikat edasi arendada;
- U. arvestades, et avaliku sektori asutused on mõnes liikmesriigis võtnud meetmeid kodutuse eest karistamiseks või selle kriminaliseerimiseks, millega rikutakse kodutute inimeste põhiõigusi ning mille rakendamine on mittetõhus ja enamasti ka kulukas;
- V. arvestades, et kodutuse kriminaliseerimine ei sobi tänapäevasesse demokraatlikku ühiskonda ja tähendab juba niigi sotsiaalselt tõrjutud ja vaeste isikute topeltkaristamist;
- 1. nõuab, et komisjon töötaks edasise viivitusega välja ELi kodutuse kaotamise strateegia vastavalt põhimõtetele, mis on toodud parlamendi 14. septembri 2011. aasta resolutsioonis kodutuse kaotamise strateegia kohta ning muude ELi institutsioonide ja asutuste ettepanekutes;

2. palub komisjonil moodustada kõrgetasemeline ekspertide rühm, kes toetaks komisjoni ELi kodutuse kaotamise strateegia ettevalmistamisel ja edasisel väljatöötamisel; rõhutab, et see ekspertide rühm peaks hõlmama kõigi kodutusevastase võitluse sidusrühmade esindajaid, sh riikliku ja kohaliku tasandi poliitikakujundajaid, teadlasi, VVOsid ja kodutuid;
3. nõuab tungivalt, et tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu arutaks ja toetaks Euroopa kodutuse kaotamise strateegiat komisjoni esitatud konkreetse ettepaneku alusel;
4. palub komisjonil pöörata nõuetekohast tähelepanu viidetele kodutuse kohta, mis on toodud riigipõhistes soovitusetes neile liikmesriikidele, kus kodutuse vastased meetmed on hädavajalikud; nõuab, et liikmesriigid tugevdaksid kodutuse kaotamise kaasamist oma riiklikesse reformiprogrammidesse;
5. palub liikmesriikidel töötada välja laiahaardelised kodutuse kaotamise strateegiad, mis on eluasemepõhised ja milles keskendutakse eelkõige ennetusele ning võetakse arvesse komisjoni teatises „Sotsiaalsed investeeringud majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamiseks” esitatud suuniseid ja komisjoni töödokumenti „Kodutuse vastu võitlemine Euroopa Liidus”;
6. juhib tähelepanu oma 14. septembri 2011. aasta resolutsioonile kodutuse kaotamise kohta, milles on toodud ELi kodutuse kaotamise strateegia põhielemendid, ning kutsub nõukogu ja komisjoni üles saavutama tulemusi eelkõige järgmistes punktides:
 - korrapärane ELi järelevalve liikmesriikide kodutuse vähendamise edusammude üle;
 - ELi kodutuse näitaja, mis põhineb Euroopa kodutuse ja eluasemelt tõrjutuse tüpoloogial (ETHOS) mudelil, kodutusega seotud sotsiaalse tõrjutuse mõõtmiseks;
 - teadusuuringud ja teadmiste kogumine kodutuse kaotamise poliitika ja teenuste kohta, sh tasuvusuuringud;
 - sotsiaalne innovatsioon kodutuse kaotamise poliitikas ja teenustes, sh katsetamine ja ulatuslikum kasutamine;
 - seos ELi fondidega, eelkõige ESF (Euroopa Sotsiaalfond), ERDF (Euroopa Regionaalarengufond) ja FEAD (Euroopa abifondi enim puudustkannatavate isikute jaoks);
7. palub komisjonil kasutada Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi (EaSI) ELi strateegia peamise rahastamisallikana, et rahastada teadusuuringuid ja riikidevahelisi vahetusi ning arendada veelgi edasi koostööd peamiste Euroopa partneritega, nagu peavarjuta inimestega tegelevate riiklike ühenduste Euroopa föderatsioon (FEANTSA) ja kohalike kodutuse kaotamise strateegiate Euroopa teabefoorum (HABITACT);
8. rõhutab vajadust toetada sotsiaalset innovatsiooni nii vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogrammi kui ka teadusuuringute raamprogrammi kaudu, et

analüüsida uusi poliitikasuundi, mille eesmärk on parandada juurdepääsu eluasemetele ja vähendada kodutust;

9. palub liikmesriikidel ja ELi eesistujariigil korraldada kodutuse küsimuse eest vastutavate ELi ministritega ümarlauakohtumisi vastavalt algatusele, mille tegi ELi eesistujariik Iirimaa 2013. aasta märtsis; kutsub komisjoni üles sellistele kohtumistele praktilist ja rahalist abi andma;
10. väljendab heameelt, et Iirimaa eesistumisperioodil kiideti 1. märtsil 2013. aastal Leuvenis toimunud kodutuse teemalisel ministrite ümarlauaarutelul heaks kuus põhimõtet;
11. kutsub sotsiaalkaitsekomiteed üles lülitama kodutus strateegia „Euroopa 2020” raames tehtavasse seiretõesse, sh sotsiaalkaitse olukorra jälgimise vahendisse, mis põhineb ühisel hindamisraamistikul, ning riiklikesse sotsiaalaruannetes;
12. palub komisjonil viia kodutus sisse kõikidesse asjaomastesse ELi poliitikavaldkondadesse ja ergutab komisjoni kaasama peadirektoraate tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi juhtimise all ELi kodutuse kaotamise strateegia väljatöötamisse ja rakendamisse;
13. kutsub komisjoni üles keskenduma ELi kodutuse kaotamise strateegias esmajärjekorras järgmistele teemadele:
 - kodutuse eluasemepõhine / eluaset eelistähtsustav käsitlus kui sotsiaalne investering;
 - vaba liikumise ja kodutuse vaheline seos;
 - kodutusega seotud teenuste kvaliteet;
 - kodutuse ennetamine;
 - noorte kodutus;
14. on veendunud, et liikmesriigid ja kohalikud ametiasutused peaksid koostöös üürnike organisatsioonidega rakendama tõhusat ennetuspoliitikat, et peatada elanike väljatõstmise, eriti kõige haavatavamate leibkondade puhul ja väga külmadel perioodidel, lähtudes sellest, et lisaks väljatõstmistega seonduvale inimlikule tragöödiale, eriti perekondade puhul, on vastutavatel ametiasutustel odavam kanda väljatõstmisohus olevate inimeste üürikulud ja -võlad või nende tekkimist ennetada;
15. palub komisjonil ja nõukogul kaaluda sellise ELi garantii sisseviimist, mis tagaks, et mitte keegi ELis ei pea magama lahtise taeva all seetõttu, et puuduvad tema vajadustele kohandatud (hädaabi)teenused; on seisukohal, et selline garantii tuleks kujundada noortegarantii järgi ja selles võiks kasutada sama juhtimisstruktuuri;
16. nõuab, et liikmesriigid arendaksid kõige kaitsetumatele inimestele kohandatud taskukohaste ja sotsiaalelamute ehitamist, et vältida sotsiaalset tõrjutust ja kodutust;
17. kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi üles võtma eluasemevajaduse tulevikuanalüüside alusel tõhusaid ja ergutavaid meetmeid, et võidelda

eluasemete pikaajalise kasutamata seismise vastu, eeskätt tiheasustusega piirkondades, eesmärgiga võidelda kinnisvarasppekulatsioonide vastu, ja teha neist eluasemetest taskukohase hinnaga või sotsiaalelamud;

18. väljendab muret olukorra pärast seoses hüpoteeklaenudega Hispaanias, Irimaal ja nüüd ka Kreekas, ning eelkõige seoses väljatõstmislainetega, mis tekitavad juurde arvukalt kodutuid; on seisukohal, et Hispaania hüpoteegiseadus ei ole kooskõlas Euroopa Kohtu 14. märtsi 2013. aasta otsusega; kutsub komisjoni üles nõudma Hispaanialt direktiivi 93/13/EMÜ nõuetekohase ülevõtmise tagamist; nõuab pangandussektori reformimist viisil, mis vastaks ühiskonna vajadustele, keelates kodude sundmüügi tasumata hüpoteekide puhul; soovib liikmesriikidel rakendada valdusvormide suhtes neutraalset eluasemepoliitikat, et vältida kinnisvaramullide tekkimist;
19. nõuab, et komisjon ja ELi Põhiõiguste Amet keskenduksid rohkem äärmusliku vaesuse tagajärgedele, pidades silmas põhiõiguste kättesaadavust ja tegelikku kasutamist, sest eluasemeõiguse tagamine on ülimalt tähtis kõikide muude õiguste, sealhulgas mitmete poliitiliste ja sotsiaalsete õiguste kasutamise seisukohalt;
20. kutsub liikmesriike üles kasutada kõiki olemasolevaid vahendeid vaesuse kõige raskemate vormide, sh kodutuse likvideerimiseks; hoiatab, et püüded vähendada kodutute nähtavust vaid süvendavad nende olukorda;
21. kutsub liikmesriike üles tegema viivitamatult lõpp kodutute inimeste käsitlemisele kurjategijatena, sh Poolas, Ungaris ja Belgias, ning kaotama diskrimineeriv praktika, mida kasutatakse selleks, et takistada kodututel kasutada sotsiaalteenuseid ja varjupaiku, eelkõige Inglismaal ja Madalmaades;
22. kutsub komisjoni üles seda protsessi tähelepanelikult jälgima ning avaldama vajadusel riigipõhiseid soovitusi, et tagada inimväärikuse austamine kogu Euroopa Liidus;
23. kutsub liikmesriike üles lõpetama inimõigusi käsitlevate rahvusvaheliste lepingute rikkumine ning täielikult järgima kõiki allkirjastatud lepinguid, sh põhiõiguste hartat, ÜRO kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning Euroopa Nõukogu poolt läbivaadatud Euroopa sotsiaalharta;
24. kutsub komisjoni üles veenduma, et tema poliitika ja poliitilised soovitused ei too kaasa inimõiguste rikkumisi;
25. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama heade tavade vahetamist seoses eluasemeõiguse tulemusliku rakendamise;
26. on seisukohal, et ELi kodutuse kaotamise strateegia peaks täiel määral vastama ELi toimimise lepingule, milles sätestatakse „riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste oluline roll ja laiaulatuslik suvaõigus osutada, tellida ja korraldada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid nii palju kui võimalik vastavalt kasutajate vajadustele”; on seisukohal, et kodutuse vastu võitlemise kohustus lasub liikmesriikidel ning ELi kodutuse kaotamise strateegia peaks seetõttu toetama liikmesriike selle ülesande täitmises võimalikult tulemuslikult, austades samas täielikult subsidiaarsuse põhimõtet;

27. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Regioonide Komiteele, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, sotsiaalkaitsekomiteele ja Euroopa Nõukogule.